

# **Choro vadovo edukacinės veiklos įtaka mokymosi procesams chore - besimokančioje organizacijoje**



**ASTA TAMUŠAUSKAITĖ**

**KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS**

# Įvadas

2

- Šiuolaikinei visuomenei išgyvenant laikotarpį, kurį Giddens (1992) apibūdina kaip kupiną pavojų ir rizikos, tačiau pilną patirčių ir galimybių, efektyvus novacijų plėtojimas tampa aktualus ir reikšmingas suvokiant, jog tai gali būti pagrindinė sėkmę lemianti sąlyga įvairiose gyvenimo srityse - socialinėje, kultūrinėje, ekonomikos.

# Įvadas

3

- Transformacijų procesuose inovacijų inicijavimas transformuojant ir generuojant žinias visuose organizacijos lygmenyse siejamas su efektyviai veikiančia organizacija.
- Taigi, organizacijai, norinčiai vykdyti efektyvią veiklą bei prisitaikyti prie nuolat kintančių sąlygų, būtina priimti vieną didžiausių nūdienos iššūkių – tapti besimokančia organizacija (Toma, 1999; Simonaitienė, 2003, 2007; Jucevičienė, 2007).

# Įvadas

4

- Atlikti tyrimai (Jučaitė, Jucevičienė, Tamušauskaitė, 2007, 2008; Tamušauskaitė, 2010, 2011) atskleidė, jog geras choras interpretacijos lygmenyje veikia kaip besimokanti organizacija visuose trijuose choro kaip organizacijos lygmenyse – atskirų choristų, balsų grupių ir viso choro, o choro vadovui tenka pagrindinis įgalintojo vaidmuo (Tamušauskaitė, 2011).

# Aktualumas

5

Choro vadovo kaip mokymosi procesų įgalintojo BO veiklos tyrinėjimo perspektyva susijusi su tobulinimo instrumentų paieška ne tik choro, orkestro, bet ir kitų organizacijų, siekiančių būti besimokančiomis, veikloje įvertinant:

- organizacijos mokymąsi
- organizacinį mokymąsi
- mokymąsi veikloje
- savaiminį mokymąsi
- savivaldų mokymąsi
- mokymąsi iš patirties ir kt.

# Reikšmingumas

6

## Choro vadovo kaip įgalintojo veiklos atskleidimas:

- įgalintų verslo organizacijas pačias kurti ne materialius, rinkoje nerandamus unikalius išteklius, ką akcentuoja Toma (1999);
- įgalintų ieškoti naujų galimybių bei kūrybiškų, inovatyvių sprendimų, padedančių išsilaikyti nuolat kintančioje ir konkurencingoje verslo aplinkoje.

# Tyrimo problema

7

Kokia yra choro vadovo edukacinės veiklos įtaka mokymosi procesams chore kaip besimokančioje organizacijoje?

# Tikslas/objektas

8

- **Tyrimo tikslas** – atskleisti choro vadovo edukacinės veiklos įtaką mokymosi procesams chore kaip besimokančioje organizacijoje
- **Tyrimo objektas** – mokymosi procesai chore besimokančioje organizacijoje



# Esminės konceptualios pozicijos (I)

9

- Mokymosi visą gyvenimą koncepcija, kuri akcentuoja holistinį požiūrį į mokymąsi (Longworth, 2000);
- Sociokultūrinis konstruktyvizmas, kuris akcentuoja, jog mokymasis neatsiejamas nuo tam tikro specifinio konteksto, pasižyminčio emocinėmis, organizacinėmis, fizinėmis ir kultūrinėmis charakteristikomis (Novak, 1996);
- Savivaldaus mokymosi idėja, kuri akcentuoja žmogaus gebėjimą pačiam planuoti ir realizuoti mokymąsi kaip savo tobulėjimo visą gyvenimą sąlygą (Knowles, 1975; Jarvis, Holford, Griffin, 2004);

# Esminės konceptualios pozicijos (II)

10

- Mokymusi partnerystės tinkluose, kuriame akcentuojami ryšiai, grindžiami keitimusi informacija, pasitikėjumu, abipuse nauda (Tichy, 1981; Lendrum, 1998; Dawson, 2000; Skyrme, 2000);
- Interpretacija – atlikėjo kaip tarpininko tarp kompozitoriaus ir klausytojo meniniu muzikinio kūrinio aiškinimu bei išpildymu (Zubrickas, 1994; Schuller, 1997; Katkus, 2006).

# Esminės konceptualios pozicijos (III)

11

- Choras kaip BO – tai organizacija, kurioje nuolat vyksta mokymasis, visų pirma - vieniems iš kitų - individualiame ir kolektyviniame lygmenyse (Polanyi, 1958; Nonaka, Takeuchi, 1995).
- Choro kaip BO esminis bruožas – kūrinio atlikimo metu nuolat vykstanti inovacija - t.y. kūrinio interpretacija, kurios metu galimos partitūros, dirigento, choro (ir atskirų jo dalyvių bei grupių) bei auditorijos sąveikos variacijos

# Metodologinės nuostatos

12

- Choro vadovo edukacinės veiklos įtaka mokymosi procesams tiriama atskleidžiant choro vadovo ir choristų vaidmenis chore kaip besimokančioje organizacijoje.
- Choro vadovo edukacinės veiklos įtakos chore vykstantiems mokymosi procesams tirti pasirinkta *kokybinio tyrimo* strategija, atvejo studija.

# Tyrimo metodai

13

- Atliekant empirinį tyrimą taikomas kokybinio tyrimo metodas – *apklausa žodžiu* (pusiau struktūruotas interviu su 28 choro atlikėjais ir choro dirigentu).
- Apdorojant tyrimo duomenis vadovaujamosi racionalumo principu. Naudojamas *deskriptyviosios analizės metodas*.

## Atvejo kriterinės imties stebėjimo objektai:

14

- Kauno mišrus choras “Gintaras”
- 4-6 balsų grupės
- 28 choristai
- choro vadovas

# Atvejo pasirinkimo kriterijai:

15

- aukšta mėgėjų choro lygio kategorija (I iš IV kategorijų);
- ilgas choro gyvavimo laikotarpis/gilios tradicijos;
- didelė choro sceninė patirtis Lietuvoje;
- didelė choro sceninė patirtis užsienio šalyse (Kuba, Italija, Vokietija, Prancūzija, Kroatija, Gruzija, Austrija, Bulgarija, Čekija, Rusija, Estija, Latvija)
- aukšta choro vadovo kompetencija.

# Respondentų demografinės charakteristikos

16

Imties dydis	N=28	
Lytiškumas	<b>Moterys</b>	<b>Vyrai</b>
	18	10
Amžius	1 (nuo 10 iki 20m); 1 (nuo 20 iki 30m); 3 (nuo 30 iki 40m), 6 (nuo 40 iki 50m), 4 (nuo 50 iki 60m), 3 nuo (60 iki 70m)	3 (nuo 40 iki 50m); 4 (nuo 50 iki 60m); 3 (nuo 60 iki 65m)
Muzikinis išsilavinimas (bazinis - muzikos mokykla)	6	1
Chorinio dainavimo patirtis metais	8 (nuo 5 iki 10m), 3 (nuo 10 iki 20m), 3 (nuo 20 iki 30m), 2 (nuo 30 iki 40m), 2 (nuo 40 iki 45m)	2 (nuo 5 iki 10m); 5 (nuo 20 iki 30m); 1 (nuo 30 iki 40m); 2 (nuo 40 iki 50m)
Chorinio dainavimo patirtis chore "Gintaras" metais	11 (nuo 1 iki 10m), 4 (nuo 10 iki 20m), 3 (nuo 20 iki 30m)	2 (nuo 1 iki 10m), 3 (nuo 10 iki 20m), 5 (nuo 20 iki 30m)



# Tyrimo pravedimas

17

Tyrimas atliktas 2011 m. ir vykdytas 2 etapais (trukmė 8 mėn.)

Tyrimas yra prieš tai atlikto tyrimo apie choro vadovo įtaką mokymosi procesams chore kaip edukacinėje organizacijoje tyrimo dalis (tęsinys):

*“Choro vadovo edukacinės veiklos įtaka mokymosi procesams chore edukacinėje organizacijoje”* pristatyta tarptautinėje konferencijoje Cisabe11, Panevėžyje; žr. *Tamušauskaitė, 2011;*

<http://www.ceeol.com/aspx/publicationdetails.aspx?publicationId=6254264e-1d7f-4e95-9494-e24ae3dbd393>

# Tyrimo pravedimas : I etapas

18

## 1. *Žvalgomasis tyrimas* (choro vadovo ir choristų veiklos).

### Metodai:

- 1) **stebėjimas**: stebimas choro vadovas ir choristai mokantis ir atliekant kūrinį koncerte siekiant atskleisti mokymosi procesų gilumą chore kaip BO
- 2) **interviu**. papildomai po choro stebėjimo apklausiamas choro vadovas ir choristai (28)

## Tyrimo pravedimas II etapas (*natūralus eksperimentas*)

19

**2. Lauko tyrimas** (*field study*) (koncerte) **su laboratoriniu eksperimentu** (repeticijoje).

### **Metodai:**

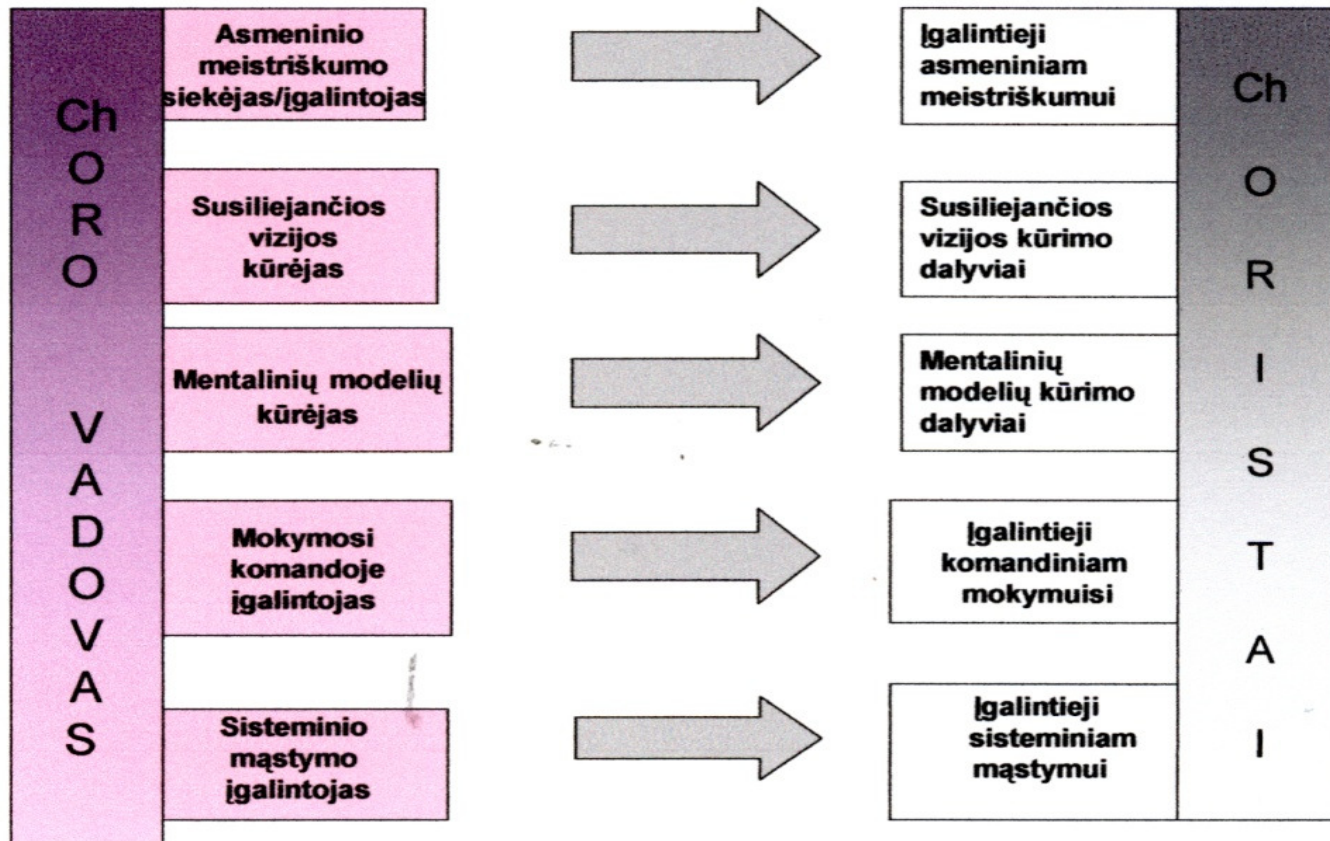
- 1) *Interviu* su choro vadovu ir choristais (28) (siekiant įvertinti vadovo įtaką bei identifikuoti išskylančias problemas)
- 2) *Focus grupė* (11) (siekiant išigilinti kokie mokymosi procesai vyksta balsų grupėse ir tarp jų).

**Tyrimo instrumentas** - originalus klausimynas, sudarytas remiantis *choro vadovo įtakos choristams besimokančioje organizacijoje modeliui*

# Tyrimo instrumentas chore BO

20

## Choro vadovo įtakos choristams chore BO modelis



# Žvalgomojo tyrimo rezultatai

21

## **Choro vadovas “Gintaro” chore kaip BO:**

*(choro vadovo ir choristų vertinimas)*

- Asmeninio meistriškumo įgalintojas
- Mentalinių modelių kūrėjas
- Susiliejančios vizijos kūrėjas
- Komandinio darbo įgalintojas
- Sisteminio mąstymo įgalintojas

## ***Choro vadovas – asmeninio meistriškumo siekėjas/įgalintojas***

22

- Turi tikslą tobulėti
- Sužino savo žinojimo, mokėjimo, kompetencijos ribas bei tobulėjimo kryptį (-is)
- Pateikia aiškų ir konkretų meninį tikslą choristams
- Atskleidžia choristams jų žinojimo, mokėjimo, kompetencijos ribas ir tobulėjimo kryptis
- Palaiko kūrybinę įtampą chore

# *Choro vadovas – susiliejančios vizijos kūrėjas*

23

- Įgalina dalintis atsakomybe choristus, balsų grupes ir visą chorą
- Įgalina visus komunikuoti tarpusavyje siekiant maksimalios sinchronizacijos
- Įkvepia chorą bendram tikslui “priversdamas” choristus stengtis ir būti atsakingam ne tik už save, bet ir už kolegą
- Formuoja choristų supratimą ne tik apie konkretų kūrinį, bet ir apie visą choro veiklą

# Choro vadovas - mentalinių modelių kūrėjas

24

Igalina mąstyti ir veikti: chorą, balsų grupes, atskirus choristus

- *modeliuodamas*
- *aiškindamas,*
- *demonstruodamas, duodamas pavyzdžius,*
- *duodamas nurodymus, priminimus*

Apjungia skirtingus choristų supratimus su savo supratimu ir taip siekia bendro supratimo



# Choro vadovas – mokymosi komandoje įgalintojas

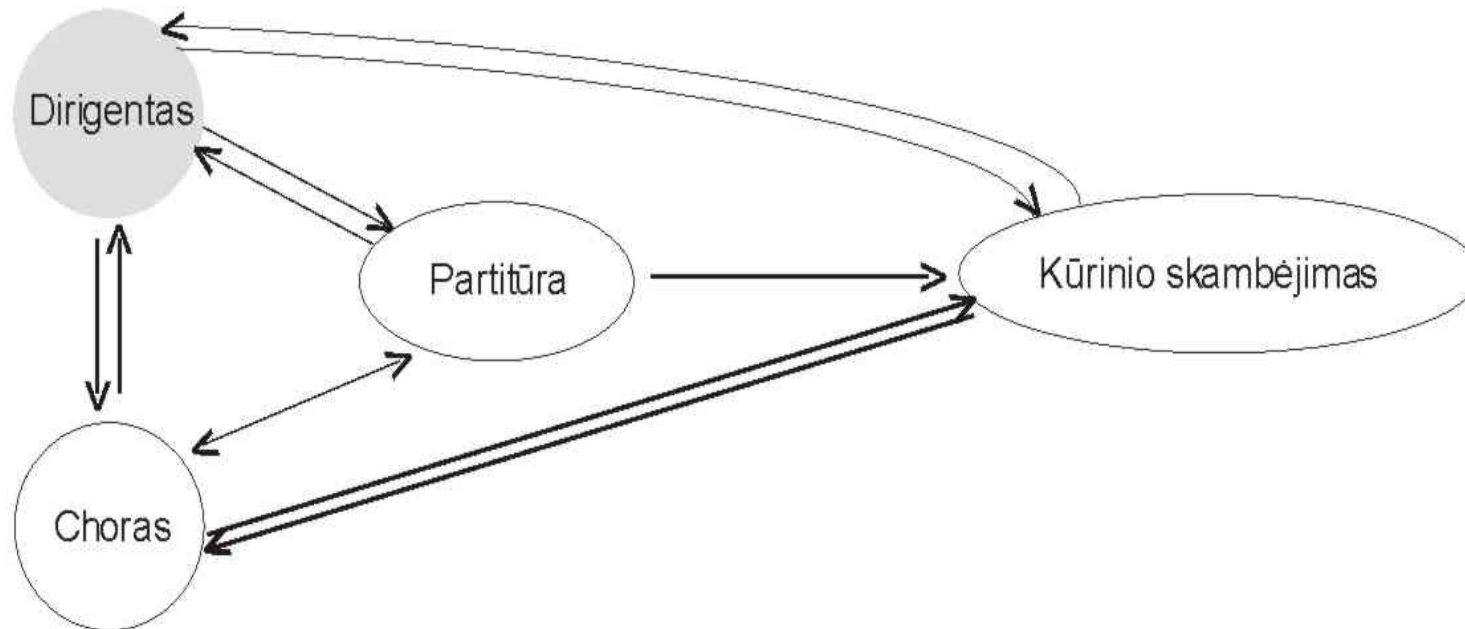
25

- siekia pastovaus nuolatinio mokymosi komandoje visuose choro lygmenyse
- pripažįsta choro kaip komandos rezultatus
- siekia sinchronizacijos
- brangina choristų intelektualinį potencialą, pastangas ir energiją
- veikia kaip lyderis, įkvepiantis choristus prasmingai veiklai, mokymuisi drauge bei atveriantis choristams intelektualinio augimo galimybes.

# *Choro vadovas - sisteminio mąstymo įgalintojas I*

26

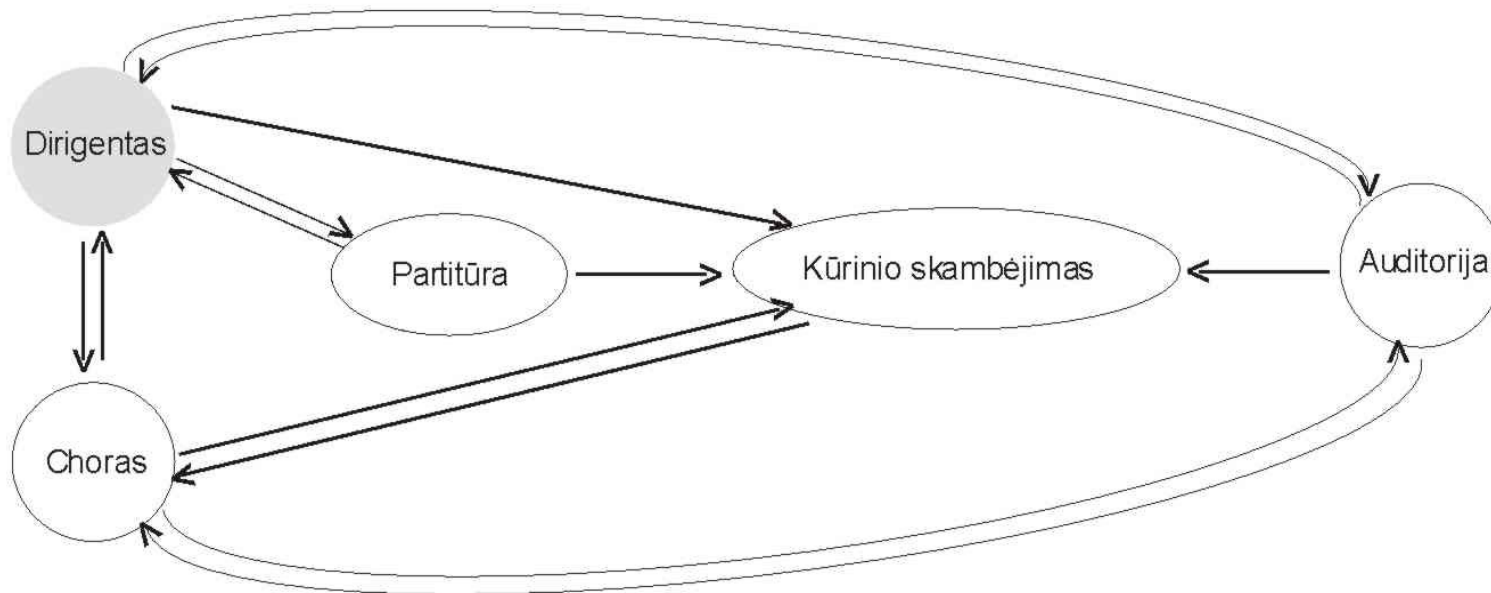
- veikia pagal integruotos interpretacijos kūrejo modelį (*Jucevičienė, Jučaitė, Tamušauskaitė, 2007*)



# ***Choro vadovas - sisteminio mąstymo įgalintojas II***

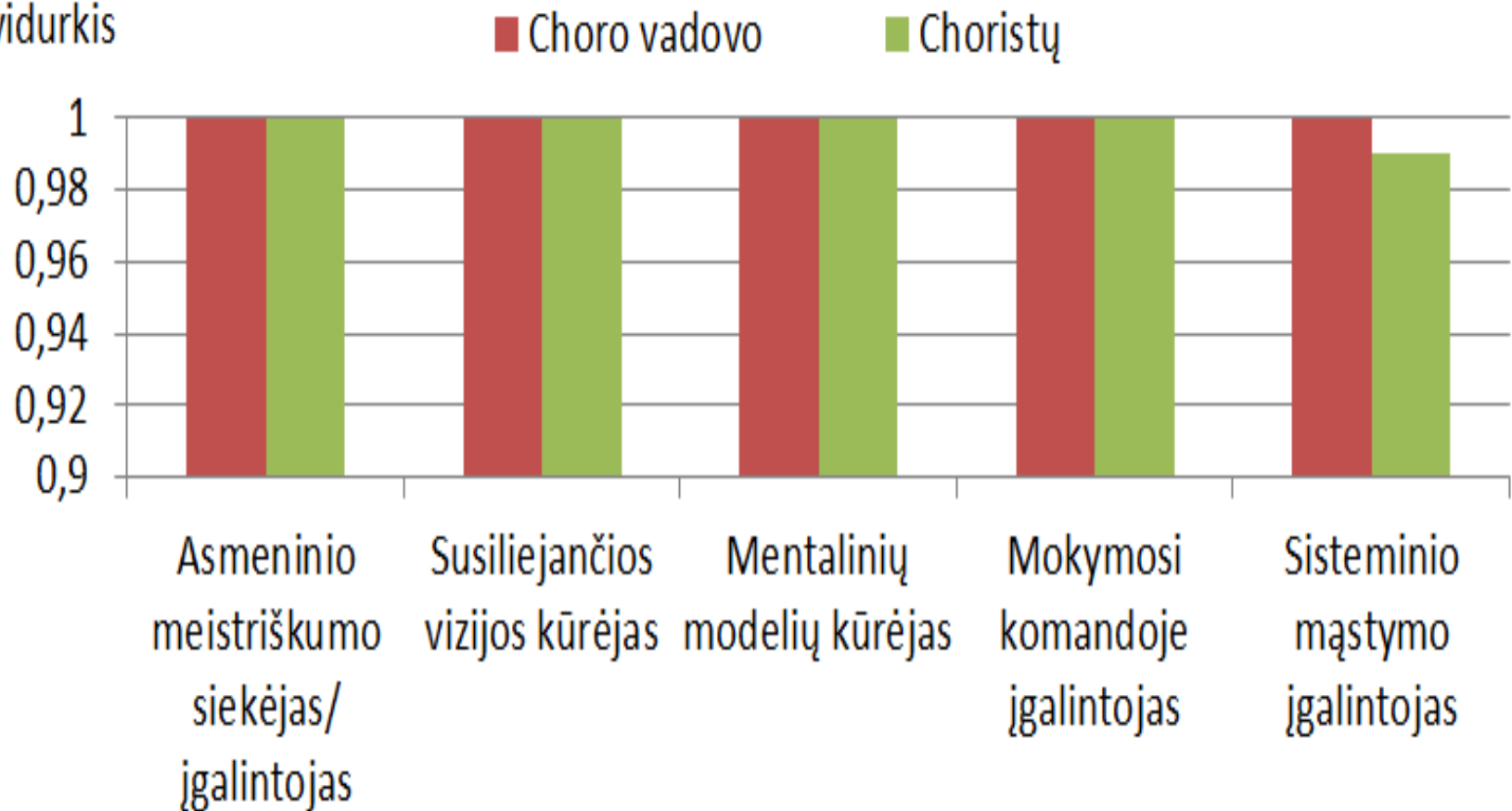
27

veikia pagal meninio vaizdo novatoriaus modelį  
(*Jucevičienė, Jučaitė, Tamušauskaitė, 2007*)



## Choro vadovo vaidmenų vertinimas

Vertinimo  
vidurkis



Choro vadovo vaidmenys

# Išvados (I)

29

- *Žvalgomas*is tyrimas atskleidė Kauno mišraus choro “Gintaras” choro vadovo ir choristų nuostatas bei tendencijas nuolatiniam mokymuisi tiek mokantis kūrinį, tiek jį atliekant koncerte tuo patvirtindamas, jog minėtas choras pagal visus tyrimo parametrus yra besimokanti organizacija.

## Išvados (II)

30

### Choro vadovas, veikdamas chore kaip BO:

- turi teigiamas nuostatas pastoviam mokymuisi bei tobulėjimui;
- veikdamas kaip asmeninio meistriškumo siekėjas/įgalintojas įgalina choristus siekti asmeninio meistriškumo;

## Išvados (II)

31

- veikdamas kaip mokymosi komandoje įgalintojas palaiko „stabilią rutiną“ bei siekia sinchronizacijos kaip darnos proceso vystymo
- veikdamas kaip sisteminio mąstymo įgalintojas veikia pagal integruotos interpretacijos kūrėjo bei meninio vaizdo novatoriaus modelius, įgalindamas choristų mokymąsi individualiame, grupių bei organizacijos lygmenyje